

F. t. Arvelov

er, des stærkere grunde bør der således efter udvalgets opfattelse foreligge, før det tillades en arvelader at begrænse tvangsarvingens rådighed.

Udvalget foreslår på den baggrund, at adgangen til båndlæggelse af tvangsarv begrænses, således at dette alene kan ske for tiden, indtil livsarvingen fylder 24 år. Aldersgrænsen på 24 år er valgt navnlig under hensyn til, at børnepensioner i forsikringssekskabernes praksis senest ophører ved barnets fyldte 24. år. Aldersgrænsen anvendes også ved uddannelsesbidrag, jf. § 14, stk. 3, i lov om børns forsørgelse. Livsarvingen bør ikke have mulighed for at tilkendegive, at båndlæggelsen skal fortsætte også ud over det fyldte 24. år, idet dette ville indebære en uacceptabel selv-båndlæggelse. En båndlæggelse bør derfor automatisk bortfalde, når arvingen fylder 24 år.

Udvalget er opmærksomt på, at der kan være tilfælde, hvor der er et markant behov for båndlæggelse også ud over tvangsarvingens fyldte 24. år, fordi arvingen er ude af stand til at varetage sine økonomiske anliggender forsvarligt. Man bør da tage skridt til iværksættelse af værgemål efter værgemålslovens § 6. Kun i tilfælde, hvor en arving er sat under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, bør båndlæggelsen af tvangsarven efter udvalgets opfattelse kunne opretholdes også ud over det fyldte 24. år.

Som en konsekvens af udvalgets forslag om at tidsbegrænse båndlæggelsen af tvangsarven til livsarvingens fyldte 24. år, foreslår udvalget ikke regler, der svarer til den gældende arvelov §§ 59-60 om tilside-sættelse af en båndlæggelse i tilfælde, hvor arvingen godtgør at være i stand til på forsvarlig måde at råde over arven på egen hånd. Sådanne regler er overflødige som følge af den foreslåede 24-års regel.

Der henvises til betænkningen s. 294-298.

10.2.4.2. Frigivelse af båndlagt arv

Efter arvelovens § 63 kan båndlagt arv frigives, når det er en velfærdssag for arvingen. Dette bør fortsat være muligt. Som anført i pkt. 10.1.2. anvendes den gældende arvelovs § 58, stk. 2, analogt til efterfølgende fritagelse, når arven er af ringe værdi. Udvalget foreslår, at adgangen til efterfølgende frigivelse i denne situation lovfæstes.

Udvalget peger endvidere på, at den gældende arvelov ikke indeholder en bestemmelse, der gør det muligt at frigive en båndlagt arv, når det er åbenbart, at båndlæggelsen ikke længere tjener et rimeligt formål, f.eks. i tilfælde, hvor der er gået mange år siden testamentets oprettelse, og det nu er åbenbart, at arvingen kan råde fuldt forsvarligt over midlerne. Udvalget foreslår, at der skabes hjemmel hertil. Hvis båndlæg-

gelsen oprindeligt har haft et formål, der må anses som urimeligt, og dette formål har været tilsigtet af arveladeren, bør der ikke kunne ske frigivelse, medmindre arven er af ringe værdi, eller frigivelse er en velfærdssag for arvingen. Der bør således ikke åbnes mulighed for at censurere arveladerens oprindelige intentioner bag båndlæggelsen.

Udvalgets forslag om tidsbegrænsning af adgangen til at båndlægge tvangsarv medfører, at adgangen til at frigive båndlagt arv, fordi båndlæggelsen ikke længere tjener et rimeligt formål, kun sjældent vil være aktuel for så vidt angår tvangsarv, fordi der formentligt sjældent vil indtræde væsentlige ændringer i forholdene i båndlæggelsesperioden. Reglen må således forventes at få sin primære anvendelse ved frigivelse af friarv, hvor udvalget foreslår, at den skal finde tilsvarende anvendelse, jf. pkt. 11.2.3.

Der henvises til betænkningen s. 300-301.

10.2.4.3. Båndlagte midlers formueart

Arvelovsudvalget anfører, at arvelovens § 62, stk. 3, 1. pkt., fik sin nuværende udformning ved særejereformen i 1990 (lov nr. 396 af 13. juni 1990 om ændring af straffeloven og retsplejeloven mv. (Forenkling og modernisering inden for Justitsministeriets område)). Efter denne bestemmelse er båndlagt arv fuldstændigt særeje, medmindre andet er bestemt ved testamente. Særejereformen indebar en væsentlig om-lægning af særejereglerne i lov om ægteskabets retsvirkninger § 28, idet adgangen til ved ægtepagt at træffe bestemmelse om særeje blev suppleret med en række nye særejeformer ud over fuldstændigt særeje. Ægtefæller kan således nu ved ægtepagt aftale, at hver ægtefælle ved bodeling efter separation og skilsmisse beholder, hvad denne ejer, men at der er formuefællesskab ved dødsboskifte (skilsmissesæreje), jf. § 28, stk. 1, nr. 1. Ægtefællerne kan endvidere i forbindelse med en aftale om skilsmissesæreje aftale, at ejendelene ved dødsboskifte skal forbeholdes en ægtefælle eller dennes arvinger (fuldstændigt særeje), jf. § 28, stk. 1, nr. 2. Det følger endvidere af § 28, stk. 2, at en aftale efter stk. 1 kan angå en del af ægtefællernes ejendele, kan tidsbegrænses og kan træffes alene med henblik på en af ægtefællernes død som den førstafdøde. Efter § 28 a kan en gavegiver eller arvelader vedrørende gave eller arv, herunder tvangsarv, træffe tilsvarende bestemmelse som efter § 28. Bestemmelser vedrørende arv skal træffes i et testamente.

Som begrundelse for reglen i den gældende arvelovs § 62, stk. 3, 1. pkt., om, at båndlagt arv skulle være fuldstændigt særeje, blev der bl.a. henvist til de vanskeligheder, der opstår ved ægtefælleskifter, hvis